

- 992 / 1 - 92 / 93

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

4 MEI 1993

WETSVOORSTEL

**met betrekking tot de
oversteekplaatsen voor voetgangers
en de oversteekplaatsen voor fietsers
en bestuurders van tweewielige
bromfietsen**

(Ingediend door de heer De Mol)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De verkeersregels met betrekking tot de oversteekplaatsen voor voetgangers en de oversteekplaatsen voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen bieden deze weggebruikers slechts een geringe bescherming. Gelet op de zeer ongelijke krachtverhoudingen tussen de zwakke weggebruikers en het autoverkeer mag men verwachten dat fietsers en voetgangers een zekere rechtsbescherming zouden genieten wanneer zij de rijbaan oversteken. In werkelijkheid blijkt dit niet altijd het geval te zijn, zelfs niet wanneer zij gebruik maken van de voor hen bestemde oversteekplaatsen. Dit blijkt ook uit de rechtspraak: een voetganger die wordt aangereden op het ogenblik dat hij zich op het zebra-pad bevindt trekt in vele gevallen aan het kortste eind. Dikwijls neemt de rechter geen fout in hoofd van de bestuurder aan. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer de voetganger niet kan bewijzen dat hij zich reeds op de oversteekplaats bevond op het ogenblik

(*) Tweede zitting van de 48e zittingsperiode.

- 992 / 1 - 92 / 93

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

4 MAI 1993

PROPOSITION DE LOI

**relative aux passages
pour piétons et aux passages
pour cyclistes et
conducteurs de cyclomoteurs
à deux roues**

(Déposée par M. De Mol)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les règles du Code de la route relatives aux passages pour piétons et aux passages pour cyclistes et conducteurs de cyclomoteurs à deux roues n'offrent qu'une protection minime à ces usagers de la route. Eu égard à l'inégalité considérable du rapport de forces entre les usagers de la route les plus vulnérables et les conducteurs de véhicules automobiles, il est souhaitable que les cyclistes et les piétons bénéficient d'une certaine protection juridique lorsqu'ils traversent la chaussée. Il s'avère dans la pratique que tel n'est pas toujours le cas, même lorsqu'ils empruntent les passages qui leur sont destinés. Cela ressort également de la jurisprudence: un piéton qui est renversé alors qu'il est engagé sur le passage pour piétons est bien souvent mis dans son tort. Il est fréquent que le juge n'impute pas la faute au conducteur. C'est notamment le cas lorsque le piéton ne peut prouver qu'il était déjà engagé sur le passage au moment où le conducteur était encore à une distance

(*) Deuxième session de la 48e législature.

dat de bestuurder nog zo ver verwijderd was dat een snelheidsvermindering geboden was of van invloed kon geweest zijn op het vermijden van gevaar (zie : Antwerpen, 17 januari 1990, *Verkeerrecht*, 1991, 26).

Het wegverkeersreglement (koninklijk besluit van 1 december 1975) verplicht de voetgangers om de rijbaan over te steken op het zebrapad, wanneer dit zich op minder dan ongeveer 30 meter afstand bevindt. Dit verleent hen nochtans geen voorrangrecht. Artikel 40.4.2 van het wegverkeersreglement bepaalt « Op plaatsen waar het verkeer niet geregeld wordt door een bevoegde persoon of door verkeerslichten, mag de bestuurder een oversteekplaats voor voetgangers slechts met matige snelheid naderen teneinde de voetgangers die er zich op bevinden, niet in gevaar te brengen en ze niet te hinderen wanneer zij het oversteken van de rijbaan met een normale gang beëindigen. Zo nodig moet hij stoppen om ze te laten doorgaan. »

Het wegverkeersreglement heeft het met andere woorden alleen over het rijgedrag tegenover voetgangers die zich op het zebrapad bevinden en niet over de voetgangers die op het punt staan de rijbaan over te steken. De rechtspraak neemt aan dat wanneer geen enkele voetganger zich op een oversteekplaats voor voetgangers begeeft of zich daarop bevindt, de bestuurder van een voertuig die oversteekplaats met een voor de plaats normale snelheid mag oprijden en voorbijrijden zonder dat artikel 40.4.2 van het wegverkeersreglement hem nog andere verplichtingen oplegt (Cass., 10 juni 1992, *RW* 1992-1993, 463). Wij vragen ons dan ook af of de voetganger die de rijbaan oversteekt op een zebrapad wel beter wordt beschermd dan een voetganger die de rijbaan oversteekt op een plaats waar zich geen oversteekplaats bevindt. Bovendien bestaat het gevaar dat de voetganger de illusie krijgt dat hij voorrang zou genieten wanneer hij van een zebrapad gebruik maakt.

Dit wetsvoorstel beoogt de zwakke weggebruiker meer zekerheid te bieden wanneer hij van een voor hem bestemde oversteekplaats gebruik maakt en is onder meer geïnspireerd door het Nederlandse « Reglement verkeersregels en verkeerstekens ». Het wetsvoorstel slaat niet alleen op de oversteekplaatsen voor voetgangers, maar ook op de oversteekplaatsen voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen. Het lijkt niet meer dan logisch dat voor deze categorieën van weggebruikers een gelijklopende regeling met betrekking tot het gebruik van oversteekplaatsen zou gelden.

De voorgestelde bepaling voert voor de bestuurder van een voertuig de verplichting in een voetganger voor te laten gaan wanneer deze op een oversteekplaats voor voetgangers de rijbaan oversteekt of wanneer deze kennelijk op het punt staat dit te doen. De bestuurder zal bijgevolg niet enkel de voetgangers die zich op het zebrapad bevinden, maar ook de voetgangers die duidelijk het voornemen hebben om daarop over te steken de mogelijkheid moeten bieden veilig over te steken. Eenzelfde regel geldt met betrekking tot fietsers en bestuurders van tweewielige

telle qu'une réduction de vitesse s'imposait ou aurait permis d'éviter l'accident (voir : Anvers, 17 janvier 1990, *Verkeerrecht*, 1991, 26).

Le Code de la route (arrêté royal du 1er décembre 1975) oblige les piétons à traverser la chaussée en empruntant les passages pour piétons lorsqu'ils en sont éloignés de moins de 30 mètres environ. Cette règle ne leur confère cependant pas une priorité. L'article 40.4.2 du règlement général sur la police de la circulation routière prévoit qu'« aux endroits où la circulation n'est pas réglée par un agent qualifié ou par des signaux lumineux de circulation, le conducteur ne peut s'approcher d'un passage pour piétons qu'à allure modérée de façon à ne pas mettre en danger les piétons qui y sont engagés et à ne pas les gêner lorsqu'ils achèvent la traversée de la chaussée à une allure normale. Au besoin, il doit s'arrêter pour les laisser passer. »

Autrement dit, le Code de la route ne règle que le comportement des conducteurs à l'égard des piétons engagés sur un passage pour piétons et reste muet en ce qui concerne les piétons qui sont sur le point de traverser la chaussée. La jurisprudence admet que lorsqu'aucun piéton ne s'engage ni est engagé sur le passage pour piétons, le conducteur d'un véhicule peut s'approcher de ce passage et le traverser à une allure normale sans qu'aucune autre obligation ne lui soit imposée en vertu de l'article 40.4.2 du règlement général sur la police de la circulation routière (Cass., 10 juin 1992, *RW* 1992-1993, 463). On peut dès lors se demander si le piéton qui traverse la chaussée sur un passage pour piétons est vraiment mieux protégé que le piéton qui traverse la chaussée à un endroit où il n'existe pas un tel passage. En outre, le danger existe que le piéton ait le sentiment d'avoir la priorité lorsqu'il emprunte un passage pour piétons.

La présente proposition de loi vise à accroître la sécurité des usagers de la route les plus vulnérables lorsqu'ils empruntent un passage qui leur est destiné et s'inspire notamment du code de la route néerlandais. Elle porte non seulement sur les passages pour piétons mais également sur les passages pour cyclistes et conducteurs de cyclomoteurs à deux roues. Il paraît logique d'appliquer à ces catégories d'usagers de la route des règles analogues en matière d'utilisation de passages protégés.

La disposition proposée oblige le conducteur d'un véhicule à céder le passage au piéton qui traverse la chaussée sur un passage pour piétons ou qui s'apprête manifestement à le faire. Par conséquent, le conducteur devra permettre non seulement aux piétons qui se trouvent sur le passage pour piétons mais également à ceux qui ont manifestement l'intention de l'emprunter, de traverser en toute sécurité. La même règle vaut pour les cyclistes et conducteurs de cyclomoteurs à deux roues qui traversent la chaussée sur les passages qui leur sont destinés ou qui s'apprê-

bromfietsen die de rijbaan oversteken op de voor hen bestemde oversteekplaatsen of die op het punt staan dit te doen. Bovendien wordt voorgesteld dat het voortaan in alle gevallen verboden is een voertuig in te halen voor of op een oversteekplaats. In het huidige wegverkeersreglement geldt slechts een inhaalverbod met betrekking tot voertuigen die stoppen voor een oversteekplaats.

De straffen die bij overtreding van deze bepalingen worden toegepast zijn die welke gelden in geval van zware overtreding.

J. DE MOL

WETSVOORSTEL

Enig artikel

In de op 16 maart 1968 gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer wordt een Titel *Ibis*, houdende een artikel 12*bis*, luidend als volgt ingevoegd :

« Titel *Ibis*

Oversteekplaatsen voor voetgangers en oversteekplaatsen voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen.

Art. 12*bis*

§ 1. De bepalingen van deze titel zijn van toepassing op de door de Koning in het kader van het algemeen reglement betreffende de politie over het wegverkeer vastgestelde oversteekplaatsen voor voetgangers en oversteekplaatsen voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen.

§ 2. Op plaatsen waar een bevoegde persoon of verkeerslichten het verkeer niet regelen moet de bestuurder van een voertuig voorrang verlenen aan de voetgangers en de mindervaliden die een voertuig besturen dat zichzelf voortbewegen of dat uitgerust is met een motor waarmee niet sneller dan stapvoets kan gereden worden, die op een oversteekplaats voor voetgangers de rijweg oversteken of kennelijk op het punt staan dit te doen.

Op dezelfde plaatsen moet de bestuurder van een voertuig voorrang verlenen aan de fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen die op een oversteekplaats voor fietsers en bestuurders van tweewielige bromfietsen de rijbaan oversteken of kennelijk op het punt staan dit te doen.

tent à le faire. Il est en outre proposé d'interdire désormais le dépassement d'un véhicule devant ou sur un passage pour piétons ou pour cyclistes. Actuellement, le code de la route ne prévoit que l'interdiction de dépasser un conducteur qui s'arrête devant un passage pour piétons.

La violation de ces dispositions serait punie des mêmes peines que celles applicables en cas de faute grave.

PROPOSITION DE LOI

Article unique

Dans les lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968, il est inséré un titre *I^{er}bis* contenant un article 12*bis*, libellé comme suit :

« Titre *I^{er}bis*

Passages pour piétons et passages pour cyclistes et conducteurs de cyclomoteurs à deux roues.

Art. 12*bis*

§ 1er. Les dispositions du présent titre sont applicables aux passages pour piétons et aux passages pour cyclistes et conducteurs de cyclomoteurs à deux roues prévus par le Roi dans le règlement général sur la police de la circulation routière.

§ 2. Aux endroits où la circulation n'est pas réglée par une personne qualifiée ou par des signaux lumineux, le conducteur d'un véhicule doit céder le passage aux piétons et aux handicapés qui, conduisant un véhicule dont ils assurent eux-mêmes la propulsion ou qui est équipé d'un moteur ne permettant pas de circuler à une vitesse supérieure au pas d'homme, traversent ou sont manifestement sur le point de traverser la chaussée en empruntant un passage pour piétons.

Aux mêmes endroits, le conducteur d'un véhicule doit céder le passage aux cyclistes et aux conducteurs de cyclomoteurs à deux roues qui traversent ou sont manifestement sur le point de traverser la chaussée en empruntant un passage pour cyclistes et conducteurs de cyclomoteurs à deux roues.

§ 3. Het is verboden een voertuig in te halen dat een in § 1 bedoelde oversteekplaats nadert of zich daarop bevindt.

§ 4. Hij die de bepalingen van dit artikel overtreedt wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met een geldboete van 50 frank tot 500 frank of met één van die straffen alleen.

De straf wordt verdubbeld bij herhaling binnen het jaar te rekenen van de dag van de uitspraak van een vorig veroordelend vonnis dat kracht van gewijsde heeft.

Overtredingen van de bepalingen van dit artikel worden voor de toepassing van deze wet en van de op grond van deze wet vastgestelde uitvoeringsbesluiten beschouwd als zware overtredingen zoals bedoeld in artikel 29. »

5 februari 1993.

J. DE MOL
H. VAN DIENDEREN
H. LAUWERS
L. PEETERS
A. SCHELLENS

§ 3. Il est interdit de dépasser un véhicule qui approche d'un passage visé au § 1er ou se trouve sur un tel passage.

§ 4. Les infractions aux dispositions du présent article sont punies d'un emprisonnement de huit jours à un mois et d'une amende de 50 francs à 500 francs ou d'une de ces peines seulement.

La peine est doublée s'il y a récidive dans l'année à dater d'un jugement antérieur portant condamnation et coulé en force de chose jugée.

Les infractions aux dispositions du présent article sont, pour l'application de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution, considérées comme des infractions graves au sens de l'article 29. »

5 février 1993.